

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3455/2021
08.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Јасминке Станојевић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Згерђа, адвокат из ..., против туженог ЈКП за превоз путника „Аутотранспорт Панчево“ у ликвидацији, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године, у седници одржаној 08.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године, у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу другом, четвртом, делу става петог изреке, који се односе на накнаду трошкова за исхрану у току рада, накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и ПИО доприносе на ове трошкове и у ставу шестом изреке у погледу трошкова поступка.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 193/19 од 10.09.2020. године у ставу другом, четвртом и делу става петог изреке који се односи на ПИО доприносе на досуђене износе трошкова на име топлог obroка и регреса, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде за исхрану у току рада за период од јуна 2016. године закључно са мајем 2019. године и регреса за коришћење годишњег одмора за период од јуна 2016. године закључно са мајем 2019. године, све са припадајућом законском затезном каматом и ПИО доприносима на ове трошкове и обавезује тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 36.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године у преосталом делу одлуке о тужбеном захтеву тужиоца и **ОДБАЦУЈЕ СЕ** као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 бр. 193/19 од 10.09.2020. године, у ставу првом обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике зараде за прековремени рад за период од августа 2016. године закључно са априлом 2019. године исплати укупан износ од 22.189,45 динара, са припадајућом законском затезном каматом као у његовом садржају. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за исхрану у току рада за период од јуна 2016. године закључно са мајом 2019. године исплати укупан износ од 49.215,47 динара, са припадајућом законском затезном каматом као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу за рад недељом за период од јуна 2016. године закључно са мајом 2019. године исплати укупан износ од 8.650,34 динара, са припадајућом законском затезном каматом као у његовом садржају. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике регреса за коришћење годишњег одмора за период од јуна 2016. године закључно са мајом 2019. године исплати укупан износ од 81.607,21 динар, са припадајућом законском затезном каматом као у његовом садржају. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да за тужиоца на износе мање исплаћене зараде обрачуна и уплати разлику ПИО доприноса. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 80.373,25 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3165/20 од 02.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају у погледу дела тужбеног захтева који се односи на накнаду трошкова исхране у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у наведеном делу, по основу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У другостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене пресуде, тужилац је у спорном периоду био запослен код туженог по закљученом уговору о раду са припадајућим анексима. Тужени, као послодавац, му је за утужени

период накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао у складу са Програмом пословања туженог и по Правилнику о раду туженог, по којима је накнада трошкова за исхрану у току рада износила 2.700,00 динара месечно, а регрес за коришћење годишњег одмора 1.000,00 динара месечно. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“ број 27/15 од 18.03.2015. године, који је ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно-комунална предузећа града Панчева („Службени гласник РС“ број 59/2015 који је ступио на снагу 03.07.2015. године) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, на који странке нису имале примедбе, а у складу са којим је тужилац одредио тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 8. став 2., 118. став 1. тачка 5) и 6), 246. став 1. и 2. и 256. Закона о раду, правила из одредбе члана 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредаба члана 84. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, све у складу са Посебним колективним уговором, сматрајући да се правила из Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на утужене накнаде, па су као основан усвојили постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су у делу захтева који се односи на накнаду трошкова исхране у току рада и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, погрешно применили материјално право.

Према одредбама Закона о раду из члана 105., под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачка 4. и 4, члана 118. тачка 1. и 4, члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. овог закона, дакле и накнада трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора из члана 118. став 1. тачка 5. и 6. истог закона. Појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачије тумачење појма зараде нема упориште у закону, нити би другачијим тумачењем био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1.), а то је очување финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. Умањењем основице која је утврђена у члану 1. Закона, умањују се сва примања запослених из радног односа чија висина зависи од висине наведене основице. На то упућује и одредба члана 4. Закона, према којој су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају не само основице, коефицијенти, већ и други елементи на основу којих се повећава износ плата, односно зарада код субјеката на које се овај Закон односи, донет за време примене овог Закона.

Због тога су одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, којима су повећани износи накнада ништаве и као такве не могу да производе правно дејство. Цитирани закони су императивног карактера, па Колективни уговор не може бити супротан закону (члан 240. Закона о раду), услед чега су нижестепене пресуде у том делу преиначене и тужбени захтеви тужиоца, засновани на примени таквих одредаба колективних уговора одбијени, као неосновани.

Према претежном успеху туженог у спору, применом чл. 153., 154. и 163. ЗПП, туженом припада право на накнаду трошкова целог поступка, и то: за састав одговора на тужбу износ од 6.000,00 динара и за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара, применом Адвокатске тарифе важеће у време пресуђења, као и трошкови састава ревизије у износу од 18.000,00 динара, применом Адвокатске Тарифе важеће на дан предузимања те парничне радње („Службени гласник РС“, број 37/21 од 14.04.2021. године). Туженом није признат трошак судских такси јер није опредељен.

Из наведених разлога, на основу чл. 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Одлучујући о ревизији туженог у преосталом делу којим је тужиоцу досуђена накнада на име разлике зараде за прековремени рад и рад недељом у појединачним месечним износима са опредељеном законском затезном каматом и доприносима, Врховни касациони суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. ЗПП.

Побијана другостепена пресуда у наведеном потврђујућем делу којом је правноснажно одлучено о обавези туженог да тужиоцу исплати разлику зараде за остварене, а неплаћене ефективне часове рада дуже од раног времена и за рад недељом, која је последица разлике у евиденцији сати рада, није супротна правним схватањима израженим у судској пракси. Изнети ревизијски наводи туженог у том делу не представљају правно релевантан основ за изјављивање ревизије прописане одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване нижестепене одлуке, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају, у том делу пресуђења, не постоји потреба за разматрањем правних питања, нити потреба за уједначавањем судске праксе. Такође, поводом правног питања које се поставља у овом делу спора не постоји неуједначеност судске праксе.

С обзиром да по оцени ревизијског суда нема законом прописаних разлога за дозвољеност посебне ревизије туженог у овом делу, одлучено је као у трећем ставу изреке.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У конкретном случају, тужба је поднета 16.07.2019. године, а вредност предмета спора у односу на овај део тужбеног захтева тужиоца износи 30.839,79 динара.

Како се предметна парница води поводом остваривања новчаног захтева из радног односа који према врсти тражене правне заштите не представља радни спор из члана 441. Закона о парничном поступку, те како вредност предмета спора побијаног дела другостепене одлуке ревизију туженог чини недозвољеном, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија недозвољена, применом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Из наведеног разлога, на основу члана 413. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**